

Zprávy

Zpráva z plenárnej porady autorov kolektívneho diela Dejiny štátu a práva v Československu za kapitalismu

V dňoch 18.—20. novembra 1963 usporiadal Ústav štátu a práva SAV v Smoleniciach pracovnú poradu právnych historikov, ktorí pripravujú kolektívne dielo o dejinách štátu a práva v Československu v rokoch 1848—1945. V súčasnej etape prác sú k dispozícii 800-stranové tézy, ktoré boli dvakrát prediskutované v rokoch 1961—1962. Sú dielom kolektívu 30 autorov z rôznych pracovísk ČSAV, SAV, právnických fakúlt a iných inštitúcií. Cieľom porady bolo vyjasniť otázky súvisiace s rozpracovaním téz do definitívneho textu. Takýmito otázkami boli koncepcia celého diela a organizačné problémy.

Poradu otvoril člen korešpondent ČSAV a SAV univ. prof. dr. Štefan Luby. V prvej časti sa pracovníci zamerali na celkovú koncepciu najmä so zreteľom na súčasný boj proti zvyškom dogmatizmu. Úvodné slovo predniesol doc. dr. M. Doležal (PF KU Praha). Konštatoval, že vyhotovené tézy sú v podstate vhodným základom pre definitívne dielo. So zreteľom na závery XII. sjazdu KSČ v oblasti ideologickej bude však treba niektoré ich časti znovu premyslieť, zvážiť, prípadne prehodnotiť a prispôbiť novým ideologickým potrebám. Týka sa to najmä tých častí, kde pracovníci vzali za základ *Přehled československých dějin*. Konkrétne ide o problematiku rokov buržoáznej revolúcie 1848 až 1849, postavenia českej buržoázie a jej triedneho zápasu v Rakúsku, slovenskej buržoázie a slovenskej otázky v Uhorsku, prenikania marxizmu do robotníckeho hnutia a hodnotenia sociálnej demokracie, ďalej o problematiku hodnotenia štátneho aparátu Rakúska a spôsobov jeho prevzatia za buržoáznej ČSR, ďalej celého hodnotenia vzniku a fungovania buržoáznej ČSR a konečne problematiku Mníchova, druhej republiky a hodnotenie okupácie, emigrácie a Slovenského národného povstania.

V širokej diskusii ku koncepcii diela sa zúčastnili takmer všetci prítomní autori (spolu 23). Okrem otázok koncepcie sa v prvej časti diskusie riešil aj zásadný prístup k práci s archívnym materiálom.

Druhú časť porady viedol doc. dr. M. Vietor (PF UK Bratislava). Na programe bola otázka organizácie práce na definitívnom texte. Úvodné slová predniesli ss. Klabouch, Urfus a Houser a výsledok diskusie bol zhrnutý do podrobných uznesení, ktoré schválil celý kolektív autorov.

Pri tretej časti porady predsedal dr. Jaroslav Houser C. Sc. (ÚSP Praha). Diskutovali sa otázky koncepcie jednotlivých etáp kolektívneho diela. Oboznámili sa pripomienky prof. Csizmadia z Pécsu a Petra Hanáka C. Cs. z Historického ústavu MAV k problematike obdobia do roku 1918 v Uhorsku. Ako ďalšie otázky boli na programe vznik buržoáznej ČSR, vplyv VOSR a iných medzinárodných súvislostí. Aj keď ide o veľmi závažné otázky, ktoré sú rozhodujúce pre koncepciu jednotlivých etáp, plénum autorov konštatovalo, že tieto otázky nemožno riešiť iba na platforme dejín štátu a práva, ale k ich vydiskutovaniu treba usporiadať viacero dielčích diskusií za spoluúčasti všeobecných historikov.

L. Bianchi - K. Rebro